

निर्गुण्डी

निर्गुण्डी कटुतिक्तोष्णा कृमिकुष्ठरुजापहा ।
वातश्लेष्मप्रशमनी प्लीहगुल्मारुचीर्जयेत् ॥ (Dhn)

Nirgundi is katu, tikta in rasa, usna in veerya, pacifies vata and slesma, cures krmi, kustha, ruja, pliha, gulma and aruci.

सिन्दुवारः कटुस्तिक्तः कफवातक्षयापहः ।
कुष्ठकण्डूतशमनः शूलहृत् काससिद्धिदः ॥
श्लेष्मशोफसमीरार्तिप्रदराध्मानहारिणी ॥ (Rjn)

Sinduvara is katu, tikta in rasa, alleviates kapha, vata, ksaya, kustha, kandu, sula, kasa, slesma, sophia, samira, arti, pradara, adhmana and anaha.

सिन्दुकः स्मृतिदस्तिक्तः कषायः कटुको लघुः ।
केश्यो नेत्रहितो हन्ति शूलशोथाममारुतान् ॥
कृमिकुष्ठारुचिश्लेष्मज्वरान् नीलाऽपि तद्धिधा ।
सिन्दुवारदलं जन्तुवातश्लेष्महरं लघु ॥ (Bpn)

Sinduka is tikta, kashaya, katu in rasa, laghu in guna, kesya, netra hita, cures sula, sotha, maruta, krmi, kustha, aruci and slesma jvara.

It is of two types and the other one is sinduvaradala, which is laghu in guna, alleviates jantu, vata and slesma.

सिन्धुवारं (पुष्पं) विजानीयात् हिमं पित्तविनाशनम् ॥ (सु.सू.४६)

Sinduvara is hima in veerya and destroys pitta.